

FOTO: HOOGVLIET

Erkend Streekproduct is een landelijk keurmerk voor streekproducten. Regionale keurmerken en individuele producenten sluiten zich bij het landelijke keurmerk aan om te laten zien dat hun producten werkelijk uit de streek komen.

HENK TEN HAVE

Keurmerk met status

Erkend Streekproduct bestaat vijftien jaar. Het landelijke, onafhankelijke en door de overheid erkende keurmerk wordt beheerd door de stichting Streekeigen Producten Nederland (SPN) met vijf bestuursleden zonder belangen; topkok Eric van Veluwen is de voorzitter. Een raad van toezicht kijkt over de schouders van het bestuur mee. SPN is ook, samen met LTO, initiatiefnemer van de website Streekproductenloket.nu dat in mei 2013 werd gelanceerd door staatssecretaris Dijkzwa. Dijkzwa liet de site maken naar aanleiding van diverse moties in de Tweede Kamer. “Erkend Streekproduct is opgericht vanuit regionale initiatieven in een periode dat streekproducten nieuw waren”, vertelt secretaris René de Bruin van SPN. Hij is van het begin af aan betrokken bij het keurmerk. “Met een landelijke organisatie wilden we kennis uitwisselen, een stem hebben vanuit de streek richting de landelijke overheid en de versnippering van het aanbod van streekproducten aanpakken.” Nog steeds zijn dit belangrijke doelen van SPN. Daarnaast wil SPN met het landelijke keurmerk duidelijkheid verschaffen aan de consument. Voor de consument is het niet altijd helder of hij te maken heeft met een echt streekproduct. De Bruin: “Het keurmerk Erkend Streekproduct scheidt het kaf van het koren. Het geeft de garantie dat een streekproduct werkelijk uit de streek komt. Dat is een van de basiscriteria die we hebben opgesteld.”

Waddengoud

Zowel regionale keurmerken als individuele producenten zijn aangesloten bij SPN en werken daarmee volgens de criteria van Erkend Streekproduct. Inmiddels gaat het om zes regionale merken en tientallen individuele producten (een compleet overzicht is te vinden op www.erkendstreekproduct.nl). Het eerste aangesloten regionale keurmerk is Waddengoud. Dat merk is mede door SPN ontwikkeld. Begin dit jaar haakte Zeker Zeeuws Streekproduct aan als zesde regionale keurmerk. De regionale keurmerken behouden hun eigen identiteit – consumenten hebben meer affiniteit met een regionaal merk – met als extra het beeldmerk van Erkend Streekproduct.

Controle

Individuele producenten en regionale keurmerken sluiten zich om meerdere redenen aan bij SPN. “Bijvoorbeeld vanwege de expertise van SPN en het netwerk dat erbij hoort”, weet De Bruin. Ook de status die het merk geeft, speelt volgens hem vaak mee: met het voeren van het logo Erkend Streekproduct geef je aan dat je product aan bepaalde eisen voldoet en dat het gecontroleerd is. Dat kan consumenten en andere afnemers stimuleren om het product te kopen. Een product of merk krijgt het certificaat Erkend Streekproduct niet zomaar. Het moet voldoen aan ten minste de basiscriteria van SPN (zie kader). Als een product volgens het bestuur van SPN voor certificering in aanmerking komt, wordt er een productiereglement gemaakt met een beschrijving van het product, de samenstelling, herkomst, be- en verwerking en invulling van duurzaamheid/MVO. Aan de hand van onder meer de criteria en het productiereglement worden houders van het keurmerk periodiek gecontroleerd. “De regiokeurmerken organiseren de controle voor het grootste deel zelf”, vertelt De Bruin. “Zij schakelen zelf onafhankelijke controleurs in die volgens een bepaalde systematiek controleren. Het gaat veelal om administratieve controles: heeft het bedrijf bijvoorbeeld daadwerkelijk een Skal-certificaat. Er wordt geen gebruik gemaakt van geaccrediteerde controlebureaus omdat we de kosten laag willen houden. Bij twijfel wordt er extra gecontroleerd.” Deelname aan Erkend Streekproduct kost eenmalig 250 euro per productgroep, de vaste jaarlijkse kosten bedragen 150 euro per productgroep.

Landelijke dekking

SPN wil graag meer keurmerkgebruikers. “We willen het liefst een landelijke dekking via streekmerken”, zegt De Bruin. “Met meer producenten krijgen we een sterker merk.” SPN zal de criteria niet versoepelen om meer deelnemers te krijgen. “We houden vast aan de huidige criteria.” Dat betekent dat er nogal eens een aanvrager van het Erkend Streekproduct wordt afgewezen. “Soms omdat er te veel heerd en weer wordt geslept met grondstoffen of omdat de inspanningen op het gebied van dierenwelzijn te gering zijn. Als criterium stellen we

Basiscriteria Erkend Streekproduct

- Er is sprake van een duidelijk omschreven regio van herkomst = streek.
- Er dient een duidelijke verwijzing naar de streek van herkomst te zijn in de productnaam of anderszins op het etiket/verpakking van het product.
- De grondstoffen zijn – voor zover mogelijk – afkomstig uit de streek. Het aandeel grondstoffen uit de streek bedraagt ten minste 51 procent.
- De be- en verwerking van de grondstoffen vindt in de streek plaats. Indien er geen passende be- en verwerkingsmogelijkheden in de streek zijn, kan hiervoor ontheffing worden verleend.
- De productieketen kenmerkt zich door bovenwettelijke inspanningen op het gebied van duurzaamheid (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen) en grondstoffen worden grondgebonden geteeld.

Groene Hart Streekproducten

Ook de Groene Hart Coöperatie is aangesloten bij SPN en vermeldt het Erkend Streekproduct-beeldmerk op haar Groene Hart Streekproducten (zie foto, assortiment bij Hoogvliet). “De Groene Hart Coöperatie onderschrijft de criteria van SPN, zoals grondstoffen uit de streek en weidengang”, vertelt Marijke Booi, bestuurslid van de coöperatie. “Met het keurmerk Erkend Streekproduct krijgen consumenten de garantie dat onze producten hieraan voldoen.”

bijvoorbeeld dat koeien in de wei moeten lopen. Dat past bij een streekproduct en vindt de consument duurzaam.” Maar er wordt ook weleens een ontheffing verleend. “Verwerking van grondstoffen tot eindproduct in de streek, zoals appels tot sap, kan erg lastig zijn. Dan kunnen we een ontheffing geven voor verwerking buiten de regio.” Naast haar kerntaken werkt SPN de waarde van streekproducten momenteel verder uit. “We kijken onder andere naar het gebruik van oude dier- en plantensoorten; dat geeft een extra plus op het verhaal achter een streekproduct.”